

FOSEN NATURVERNFORENING

Adr. : Ytre Ringvei 32, 7100 Rissa Tlf. : 73851430

- foreningen for et bredt, helhetlig og aktivt naturvern på Fosen-

Vår ref.: F.6.mø4

Deres ref.: 2019/6554 2019/2922

Dato: 05.06.20

ØRLAND KOMMUNE
ALF NEBBS GATE 2
7160 BJUGN

ÅFJORD KOMMUNE
ØVRE PÅRNES 7
7170 ÅFJORD

ØSEN KOMMUNE
RÅDHUSVEIEN 13
7740 STEINSDALEN

Vedrørende bruk og håndtering av gummidekke på fotballbaner og lekeplasser i kommunene.

Det er anlagt mange fotballbaner og lekeplasser den senere tid med utstrakt bruk av gummigranulat og gummibark som støtdempende underlag. Dette kan i første omgang virke godt med hensyn til bruksegenskaper og sikkerhet. Fra flere hold kommer det imidlertid bekymringsmeldinger om hensynet til helse og miljø er ivarettatt.

Foreldre til barn som har oppholdt seg på slike områder har sendt bekymringsmelding om at klær, sko og hud blir svarte etter berøring med gummistoffet og ved klatring i lekeapparatene. Det er avsatt svart farge på klatretauene som barna holder i, og dette kommer på hendene som igjen puttes i munnen, det avgis farge til klær og sko og til tider er det en slags stram gummilukt. Fargen er vanskelig å fjerne fra klær og sko. Dette virker ikke betryggende i barnas daglige lekemiljø. Barn er spesielt følsom for miljøgifter da de ennå ikke er ferdigutviklet, spesielt gjelder det immunforsvar og hjerne.

Hele 90% av gummigranulatet stammer fra gamle bildekk og noe granulat kommer fra utlandet med mindre krav til miljødeklarerer. Årlig forsvinner opptil 3 000 tonn gummigranulat fra de ca. 1 850 norske kunstgressbaner, fra en enkelt kunstgressbane kan det forsvinne 3 – 5 tonn årlig. Hele 90% av landets kunstgressbaner bruker gummigranulat. Gummigranulat er, nest etter bruk av bildekk på vei, den største kilden til plastforurensning fra den norske landjord. Dette ender opp som mikroplast. Myndigheten har forsøkt å få plass et regelverk for oppsamling fra januar 2019, men noe forbud mot bruk av gummigranulat lar vente på seg selv om det må være målet. Og det fins gode miljøvennlige alternativ.

I følge Fagtidsskrift for miljø, helse og samfunn 2/10 inneholder gummibeleget 63 ulike helse- og miljøskadelige stoffer som hver for seg eller i blanding kan påvirke immunforsvar, arveanlegg og virke kreftfremkallende. Noe forsvinner i gassform til lufta i nærmiljøet, noe forsvinner til underliggende jord og nærmeste vassdrag, og noe kommer over på de som bruker utstyr og baner. Stoff som kommer på hud tas lett opp gjennom huden.

Mens EU ønsker et totalforbud fra 2022 mot bruk av gummigranulat som innfyll i kunstgressbaner, velger Norge å regulere miljøgiftene med strengere kontroll av driften. Det er helt asynkront med samfunnsutviklingen. Innfyllsmateriale som inneholder mikroplast kan bli faset ut i nær framtid og må erstattes med sand og biofyll.

Det er ikke lenge siden en drev med storoppyrdding av forurenset jord i barnehager og ved lekeplasser for å fjerne forurenset jord og CCA- trykkimpregnert trevirke rundt sandbasseng. Mens vi fjerner en forurensningskilde i barnas lekemiljø, setter vi inn en ny som kanskje er verre.

Når gamle kunstgressbaner skal skiftes ut oppstår et nytt problem. Dette er spesialavfall som ikke kan håndteres ved det lokale renovasjonsselskapet, og det bør heller ikke brennes. Eneste aktør som gjenvinner kunstgressbaner er Re-match i Herning i Danmark, men på grunn av kostnadene ved dette så havner mye på illegale veier.

På bakgrunn av dette vil vi be kommunen svare på følgende:

1. Gummigranulatet og gummibarken på fotballbanene og ved lekestativene kan virke godt som støtdempende underlag, men bør ikke bekymringsmeldingene og kjennskapet til alle de helse- og miljøfarlige stoffene i barnas hverdag, hensynet til sko og klær og hensynet til miljøet, føre til at tiltak med utskifting til miljøvennlig erstatning settes i verk snarest?
2. Har kommunen satt i verk tilfredsstillende tiltak for å redusere forurensningen med mikroplast fra kunstgressbanene? Dette kan dreie seg om dreinsvann, overvann, snødeponier, gjenbruk, fysiske barrierer rundt banene, definerte innganger der spillerne får renset av seg granulatet etter trening.
3. Har det foregått noe utskifting eller oppsamling av gummimateriale i kommunen, og har det blitt levert til godkjent mottak?

Med hilsen
Fosen Naturvernforening

Magnar Østerås

Esther Haaverstad

Kopi: Fylkesmannen